

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Изх. No ~~08-00-4568~~

София, ~~07.12~~ 2012 г.

ДО
КМЕТОВЕТЕ НА ОБЩИНИ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТИ

Относно: задължения на кмета във връзка с разделното събиране на отпадъците съгласно Закона за управление на отпадъците (ЗУО)

**УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,
УВАЖАЕМИ ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ,
УВАЖАЕМИ КМЕТОВЕ НА ОБЩИНИ,**

Настоящото писмо има за цел да Ви разясни новите задължения в областта на разделното събиране на отпадъци, които възникват в резултат на приемането на новия Закон за управление на отпадъците. Както Ви е известно, ЗУО беше обнародван в Държавен вестник бр.53 от 13 юли 2012 г.

Законът поставя нови предизвикателства пред общинските администрации, като въвежда редица нови задължения в областта на разделното събиране на отпадъци и поэтапното постигане на цели по рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци. Задължението и отговорността за постигане на целите, законодателят вменява на кмета на общината. За тази цел, всяка общинска администрация следва да извърши основен преглед на съществуващите системи за събиране на битовите отпадъци, както и на техническата инфраструктура за рециклирането и оползотворяването им и да избере най-подходящата, отразяваща спецификата на съответната община/регион при възможно най-ниски разходи за населението. Това включва също така оптимизиране на нивото на предлаганите услуги и покритието им отделно за градските и селските райони от гледна точка честота на събиране, видове и размер на контейнерите (брой и технически параметри), транспортни средства (брой, обем и технически параметри) и други.

Както и досега, съществува задължението за изграждане на системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Освен това се въвежда и ново задължение за разделно събиране на битовите отпадъци **най-малко за:** хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал. Законът не ограничава събирането на видовете отпадъчни материали до задължително посочените, а могат да бъдат въведени системи за разделно събиране и за други отпадъчни материали като дървесни, текстилни и др.

За отпадъците от домакинствата и подобни отпадъци, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, от източници като търговски обекти, административни и стопански сгради, заведения за обществено хранене и др. следва да започне осигуряването на системи за разделното им събиране.

Едно от най-важните нови задължения е постигането на цели за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци най-малко за хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал. Определените в закона поетапни цели са както следва:

- до 1 януари 2016 г. – най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. – най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. – най-малко 50 на сто от общото им тегло.

I. Нови задължения на местната власт в областта на разделното събиране на отпадъци

Съгласно ЗУО, кметът на общината отговаря за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло (чл. 19, ал. 3, т. 6 от ЗУО).

- хартия и картон (отпадъци с код 20 01 01 съгласно Наредба за класификация на отпадъците),
- стъкло (отпадък с код 20 01 02),
- пластмаси (отпадъци с код 20 01 39),
- метали (отпадъци с код 20 01 40).

Кметът на общината организира изпълнението на горното задължение за участие в системите за разделно събиране като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общинския съвет с:

1. организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки и/или

2. други лица, притежаващи съответния разрешителен документ, за извършване на дейности с отпадъци.

Посочените възможности за сключване на договори са разписани в чл. 20, ал.1 от ЗУО.

С договорите се урежда разделното събиране на отпадъци от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдих, забавления и туризъм. **Кметовете на общини с районно деление могат да сключват договори с лицата по т. 1 и т. 2, за всеки район поотделно.**

Съгласно разпоредбата на чл. 20, ал. 4 от ЗУО, свързана с посочените по-горе договори се определят най-малко следните условия:

1. изискванията към системата за разделно събиране на отпадъците от домакинствата, в т.ч. обслужвано население, вид, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;

2. количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от домакинствата и подобни отпадъци, както и условията и редът за отчитане на тяхното изпълнение;

3. задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране на територията на съответната община;

4. задълженията за предоставяне на информация на гражданите на съответната община по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността.

Изисквания за обхващане на населените места от системи за разделно събиране

Системите за разделно събиране на битови отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал (чл. 19, ал. 3, т. 6) и за разделно събиране на отпадъци от опаковки задължително включват всички населени места с население по-голямо от 5000 жители и курортните населени места. (чл. 33, ал. 1 от ЗУО).

За населени места с население под 5 000 жители, организирането на система за разделно събиране на отпадъци е решение на местните власти, съобразно техническите осъществимост и икономически приложимост.

Обръщаме Ви внимание, че съгласно ЗУО отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали, образувани от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, се събират разделно (чл. 33, ал. 4 от ЗУО). Изключение от това изискване се допуска за обекти в населени места, където няма изградена система за разделно събиране на същите отпадъци от домакинствата.

Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради освен задължението да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали, следва да ги предават на лица, притежаващи съответния разрешителен документ и/или с организация по оползотворяване.

Редът и условията за създаването и функционирането на системите за разделно събиране на изброените видове отпадъците се определят с наредба на общинския съвет, съгласно чл. 22 от ЗУО, която следва да бъде съобразена с новите разпоредби на ЗУО.

Постигане на целите на регионално ниво.

Обръщаме Ви внимание, че заложените цели за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци от посочените по-горе материали, се постигат от всеки регион. Съгласно чл. 31, ал. 4 от ЗУО, целите се изпълняват от всички общини, като разпределението на задълженията между тях се определя с решение на Общото събрание на съответното регионално сдружение.

II. Наредба на Общинския съвет за определяне на условията и реда на управление на отпадъците, съгласно чл. 22, от ЗУО

Всички посочени до тук нови задължения, съгласно ЗУО както и новите изисквания към системите за разделно събиране в **Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковките (Обн. ДВ. бр. 85 от 6 ноември 2012г.)**, налагат необходимостта от своевременно актуализиране на наредбите на общинските съвети за управление на отпадъците на териториите на общините.

Съгласно ЗУО приетите от общинските съвети наредби в съответствие с отменения закон (по чл. 19) запазват своето действие до приемане на новите наредби, но не по-късно от 13 юли 2014 г. Следва обаче да се вземе предвид влизането в сила на посочените задължения от **1 януари 2013 г.**, което от своя страна налага тяхното своевременно отразяване.

Поради това Ви приканваме в кратки срокове да предприемете действия по стартиране на процес по актуализиране на цитираните наредби.

Причината за това е, че изграждането на цялостна система за управление на отпадъците на територията на всяка община, която да включва всички нови изисквания и задължения, в т.ч. разделно събиране на опаковки, на битови и биоразградими отпадъци, управление на отпадъците от търговски, стопански и административни обекти и постигането на цели по рециклиране и намаляване на депонираните отпадъци би могло да бъде осъществено единствено чрез интегриран подход.

Ненавременно приемане на новите наредби би довело до разпокъсано и непоследователно изпълнение на различните задължения и изисквания, както и до нерационално и неефективно управление на отпадъците като цяло.

Във връзка с горепосоченото Ви предлагаме следните насоки.

По отношение на Наредбата за управление на отпадъците по чл. 22 от ЗУО, следва да имате предвид следното:

- Наредбата определя задълженията и отговорностите на задължените лица – домакинствата, юридическите лица, вкл. търговски обекти, производствените и стопанските субекти, болниците, училищата, административните сгради и други обекти, разположени на територията на съответната община.

- Особено внимание трябва да бъде обърнато на реда и условията за разделно събиране на отпадъците от следните обекти (чл. 33, ал. 4, от ЗУО):

- търговски обекти
- производствени сгради
- стопански сгради
- административни сгради

Това засяга в най-голяма степен търговските обекти. В значителна степен преобладават малките обекти и считаме, че за тях е подходящо да бъде разписан ред и условия, по които те да използват възможностите на изградената в общината система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Що се отнася до големите обекти като административни и стопански сгради, големи магазини, хотели и ресторанти и други, обектите имат възможността да сключват отделни договори за управление на генерираните и разделно събрани от тях отпадъци с организации по оползотворяване или с лица, притежаващи разрешителен документ по чл. 35 от ЗУО.

В случай, че те изберат да сключат договор, това трябва да бъде в пълно съответствие с реда, условията и параметрите на функциониране на общинските системи за разделно събиране. Това налага още веднъж своевременното приемане на нови наредби.

- **Наредбата следва да регулира техническите изисквания към системите за разделно събиране на посочените видове отпадъци така, че да се изпълнят поставените цели до 2020 г. за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци, вкл. междинните, както следва:**

- до 1 януари 2016 г. – най-малко 25 % от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. – най-малко 40 % от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. – най-малко 50 % от общото им тегло.

- Наредбата трябва да създаде организационни мерки и контролен механизъм за свеждане до минимум поставянето на рециклируемите отпадъци в контейнерите за смесените битови отпадъци при най-малки разходи за общинския бюджет.

- При разработването на наредбите следва да се вземат предвид основополагащите принципи при третирането на отпадъците, вкл. и по-специално новата пет-степенна йерархия на отпадъците, с цел изпълнение на заложените цели за събиране, подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на различните видове отпадъци, както и изпълнение на целите за отклоняване на биоразградимите отпадъци от депата.

- За отчитане на горепосочените цели е необходимо да се създаде задължение за предоставяне на информация от задължените лица, така, че при докладване на европейско ниво и при доказване изпълнението на целите на регионално/общинско ниво (с цел намаляване на отчисленията за депониране) да се разполага с точна и достоверна информация.

III. Варианти за сключване на договори при изпълнение на задължението за въвеждане на разделно събиране на битови отпадъци. (чл. 20, ал. 1 от ЗУО)

Вариант I. Сключване на договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки (ООп), притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III.

В случай, че на територията на общината има вече изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, препоръчително е кметът да сключи договора по чл. 20, ал. 1 от ЗУО със същата организация, като включи в договора най-малко следните условия:

1. изискванията към системата за разделно събиране на отпадъците от домакинствата, в т.ч. обслужвано население, вид, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;

2. количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от домакинствата и подобни отпадъци, както и условията и редът за отчитане на тяхното изпълнение;

3. задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране на територията на съответната община;

4. задълженията за предоставяне на информация на гражданите на съответната община по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността;

5. задължение за обхващане на търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с население по-голямо от 5000 жители, както и в курортните населени места.

По отношение на договорите с ООп за разделно събиране на отпадъци от опаковки, следва да бъдат включени изисквания за съдържанието на системата за разделно събиране, конкретните ѝ параметри, както и най-малко следните условия:

а) ангажимент за съвместно разработване на програма за разделно събиране на отпадъци от опаковки, включваща конкретния начин на организация на разделно събиране на отпадъците от опаковки;

б) срокове за разполагане на елементите от системата за разделно събиране;

в) кратност на обслужване на съдовете за разделно събиране;

г) мерки за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за събиране на отпадъци от опаковки.

С цел оптимизиране на работата на системите за разделно събиране, считаме за подходящо в наредбата на общинския съвет (чл. 22, ал. 1 от ЗУО) да бъде включено изискване търговските обекти, производствените, стопански и административни сгради (чл. 33, ал. 4 от ЗУО) да бъдат обслужвани от изградената система. Съобразно спецификата, при необходимост тези обекти сключват договори само с ООп, която е изградила и обслужва тази система.

Предложеното по-горе има за цел:

- **Подобряване функционирането на системата** за разделно събиране на отпадъци от опаковки и стимулирането на системата за разделно събиране на битови отпадъци (чл. 19, ал. 3, т. 6).
- **Ефективно постигане на целите** за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци (чл. 31, ал.1).

- Минимизиране на разходите по изграждане и поддържане на системите.
- Улесняване изпълнението на задълженията за разделно събиране на отпадъци на търговски обекти, административни, стопански и производствени сгради (чл. 33, ал. 4).
- Увеличаване на възможностите за проследимост на дейностите по изпълнение на разделното събиране.
- Оптимизиране упражняването на контрол по отношение на изпълнение на задълженията на страните по договора.
- Постигане на концентриране на отговорностите и задълженията за разделното събиране между възможно най-малък брой отговорни лица при наличието на един договор.

Обръщаме Ви внимание, че при вече изградените системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки, събраните отпадъци задължително преминават на допълнително сепариране, постъпвайки на съответните сепариращи съоръжения. Това означава, че би било целесъобразно именно изградените системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки да бъдат използвани за изпълнение на задължението за разделно събиране на битови отпадъци. Това ще доведе до спестяване на място при разполагане на необходимите съдове. Преминаването на отпадъците на допълнително сепариране след събирането им позволява коректното отчитане в последствие на постигнатите цели за опаковки и битови отпадъци.

Вариант II. Сключване на договор с други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда.

1. В случай, че на територията на общината има вече изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, а договарят по чл. 20, ал. 1 от ЗУО е с други лица, притежаващи съответния разрешителен документ за дейности с отпадъци на територията на общината, кметът на общината включва в договорите най-малко условията, посочени по-горе поотделно за:

- разделно събиране на отпадъците от опаковки и
- разделно събиране на отпадъците най-малко за хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал (чл. 19, ал. 3, т. 6 от ЗУО)

2. В случай, че на територията на общината няма изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки налице е хипотезата на чл. 26, ал. 3 от НООО и кметът на общината избира да организира и двете системи с други лица, притежаващи съответния разрешителен документ за дейности с отпадъци на територията на общината, кметът съблюдава посочените изисквания в договорите, съобразно задължението по чл. 33, ал. 1 от ЗУО за обхващане на всички населени места с повече от 5000 жители и всички курортни населени места.

В този случай, в срок от един месец след сключване на договор за разделно събиране на отпадъци от опаковки, кметът на общината уведомява писмено министъра на околната среда и водите и представя изготвена и утвърдена от общинския съвет програма за управление на отпадъците от опаковки на територията на общината, включваща:

- **предварителен разчет на количествата** разделно събрани отпадъци от опаковки по видове материали и източници на събиране, осигуряващи изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване;
- **разчети за обхванато население** от системите за разделно събиране;

- **план за изграждане на системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, в т.ч.:**

- а) описание на съществуващата система за събиране на отпадъци от опаковки, в случаите когато това е приложимо;**

- б) подробно описание на системите за разделно събиране, включващи най-малко елементите посочени в чл. 24 от *Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки*.**

- в) описание на вида и техническите характеристики на съдовете за разделно събиране и използваните специализирани транспортни средства за тяхното обслужване, както и информация за предвидената честота на извозване на отпадъците, съобразена с големината и спецификата на населените места;**

- г) подробен график и разчети за осигуряване на съдове за разделно събиране и специализирани транспортни средства, осигуряващи изпълнението на изисквания за системите за разделно събиране;**

- д) информация за съществуващите площадки и съоръженията за предварително третиране, в т.ч. сепариране на разделно събраните отпадъци от опаковки и предварителни разчети за осигуряване на нови площадки и съоръжения;**

При наличие на хипотезата по т. 2, с наредбата на общинския съвет (чл. 22, ал. 1 от ЗУО) могат да се определят изисквания към сключване на договори на лицата по чл. 33, ал. 4 от ЗУО (търговски обекти, производствени, административни и стопански сгради), които биха осигурили максимално оптимизиране на системите за разделно събиране, напр. сключване на договор с определена организация по оползотворяване или лица, притежаващи съответния разрешителен документ за дейности с отпадъци.

3. В хипотезата на “други лица”, притежаващи съответния разрешителен документ за дейности с отпадъци на територията на общината, с които кметът може да сключи договор, попадат също и общински предприятия по смисъла на чл. 52, ал. 1 от Закона за общинската собственост при условие, че отговарят на всички изисквания по ЗУО.

Административни наказания

В заключение, следва да имате предвид, че за неизпълнение на посочените до тук задължения, кметът на общината подлежи на административно наказание.

Съгласно чл. 151, ал. 2 от ЗУО, кметът на община и/или длъжностно лице подлежи на глоба от 3000 до 10 000 лв., в случаите когато:

- **не осигури съдове за събиране на битовите отпадъци;**
- **не осигури събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;**
- **не предприеме мерки за предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и/или организиране на почистването им;**
- **не организира в срок разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;**
- **не организира дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци или не определи местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и/или местата за предаване на масово разпространени отпадъци;**
- **не предприеме необходимите действия за изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране.**

При повторно нарушение се налага глоба в двоен размер - от 6000 до 20 000 лв.

V. Предоставяне на информация за сключени договори за изграждане на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки

Освен посоченото по-горе, обръщаме Ви внимание, че съгласно § 5 от *Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (НООО)* в срок до **15 декември 2012 г.** кметът на общината следва да представи на министъра на околната среда и водите информация за сключените от него договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки (чл. 26, ал. 1 от НООО), вкл. за срока на действието им.

В случаите, когато не са сключени такива договори или срокът на действието им изтича преди **1 януари 2013 г.**, кметът на общината следва да представи информация за планираните от него мерки за изпълнение на задълженията му за изграждане на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки.

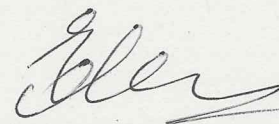
В заключение трябва да отбележим, че процесът на трансформация на управлението на отпадъците и осигуряването на съвременни практики в Р България изисква подкрепа за прилагането на въведената модерна законодателна рамка с новия Закон за управление на отпадъците, както от българската индустрия, така и от местната власт.

Новата политика в дългосрочен план очертава значителното намаляване на зависимостта ни от депата, в полза на широка гама от възможности за третиране на отпадъци, които по-добре да отразяват йерархията на третиране на отпадъците. Това от своя страна ще даде възможност за по-голяма ефективност и икономии от мащаба при предоставянето на услуги и инфраструктура.

За да постигнем напредък по изпълнението на поставените цели по рециклиране и оползотворяване е необходимо да положим много по-големи усилия, за да осигурим време и пространство за действие на страната ни, както и да балансираме социално-икономическите взаимоотношения в сектора по управление на отпадъците.

С уважение,

МИНИСТЪР:

НОНА КАРАДЖОВА

За министър:	
Заместник-министър:	Е. Машева
Заповед за заместване:	РД-898/30.12.2012.